

UZASADNIENIE

- I. Przedstawiony projekt ustawy zawiera zmiany do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.), będące wynikiem dostosowania przepisów do postanowień dyrektyw Unii Europejskiej, z których główne dotyczą opodatkowania podatkiem od towarów i usług budownictwa mieszkaniowego po dniu 31 grudnia 2007 r. (tj. po wygaśnięciu obowiązującej w odniesieniu do budownictwa mieszkaniowego derogacji zawartej w Traktacie Akcesyjnym). Zaproponowane regulacje dostosowują przepisy o podatku od towarów i usług do wymogów dyrektyw Unii Europejskiej, zgodnie z którymi – co do zasady – stawką preferencyjną może być objęta dostawa, budowa, remont budynków mieszkalnych realizowanych w ramach budownictwa społecznego.

Stosowanie do dnia 31 grudnia 2007 r. stawki 7% umożliwia czasowa derogacja zawarta w Traktacie Akcesyjnym. Na jej podstawie, zgodnie z art. 146 ust. 1 pkt 2 lit. a i b ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług w okresie od dnia przystąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej do dnia 31 grudnia 2007 r. stosuje się stawkę podatku od towarów i usług w wysokości 7% w odniesieniu do:

- robót budowlano-montażowych oraz remontów i robót konserwacyjnych związanych z budownictwem mieszkaniowym i infrastrukturą towarzyszącą,
- obiektów budownictwa mieszkaniowego lub ich części, z wyłączeniem lokali użytkowych.

Po dniu 31 grudnia 2007 r. strona polska będzie zobowiązana do zastosowania w regulacjach krajowych dotyczących opodatkowania budownictwa mieszkaniowego unormowań wynikających z dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.Urz. UE L 347/1 z 11.12.2006, z późn. zm.), która zastąpiła Szóstą dyrektywę Rady Unii Europejskiej z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji przepisów Państw Członkowskich dotyczących podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości

dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku (77/388/EEC, z późn. zm.). Unormowania zawarte w dyrektywie 2006/112/WE umożliwiają stosowanie stawki obniżonej do dostawy, budowy, remontu lub przebudowy budynków mieszkalnych w ramach polityki społecznej (poz. 10 załącznika III do dyrektywy 2006/112/WE). Ponadto stawką obniżoną państwa członkowskie, które uzyskały upoważnienie na podstawie decyzji Rady 2006/774/WE, mogą

objąć – nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2010 r. – remonty i naprawy prywatnych budynków mieszkalnych, z wyłączeniem materiałów stanowiących znaczną część wartości świadczonej usługi (art. 106 dyrektywy 2006/112/WE oraz poz. 2 załącznika IV do tej dyrektywy).

W dniu 3 kwietnia 2007 r. Rada Ministrów przyjęła dokument „Założenia dotyczące definicji budownictwa społecznego” (zwany dalej „Założeniami”), który został opracowany przez resorty finansów i budownictwa. W przyjętych przez Radę Ministrów Założeniach definicję budownictwa społecznego oparto na ramach prawnych wynikających z dyrektyw unijnych. W założeniach tych przyjęto, że do budownictwa społecznego objętego preferencją podatkową po dniu 31 grudnia 2007 r., zaliczane będą:

- 1) budynki mieszkalne jednorodzinne (PKOB 111) – o powierzchni użytkowej do 220 m²,
- 2) budynki mieszkalne o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe (PKOB 112),
- 3) lokale mieszkalne o powierzchni użytkowej do 120 m² w budynkach mieszkalnych o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowych,
- 4) budynki noclegowni, domów dla bezdomnych (PKOB ex 113) w rozumieniu ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (Dz. U. Nr 251, poz. 1844).

Ponadto w ww. dokumencie przyjęto, że:

- do dostawy nowych lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej przekraczającej 120 m² w budynkach mieszkalnych PKOB 112 (również

ustanowienia praw spółdzielczych do tych lokali przez inwestora) preferencja podatkowa miałaby zastosowanie do powierzchni 120 m², natomiast do powierzchni przekraczającej ten pułap miałaby zastosowanie stawka podstawowa

Do dostawy lokalu mieszkalnego w ramach definicji budownictwa społecznego objętej preferencją podatkową nie zaliczanyby dostawy: garaży, miejsc garażowych, prawa do korzystania z miejsca parkingowego, pomieszczeń służących do zaspokajania innych potrzeb niż mieszkaniowe (np. basen, sauna, siłownia) nawet gdyby stanowiły one pomieszczenia przynależne do lokalu mieszkalnego.

Preferencją podatkową objęta byłaby również dostawa komórek lokatorskich i piwnic, jeżeli są pomieszczeniami przynależnymi do lokalu mieszkalnego (o ile nie zostały wyodrębnione),

- do dostawy przez inwestora (np. deweloper, spółdzielnia mieszkaniowa) nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych (PKOB 111) o powierzchni użytkowej ponad 220 m² powierzchnia przekraczająca ten pułap podlegałyby opodatkowaniu według stawki podstawowej. Ponadto preferencja podatkowa dotyczyłaby wyłącznie obiektów mieszkalnych całosezonowych

Do powierzchni objętej preferencją podatkową nie zaliczanyby pomieszczeń służących zaspokajaniu innych potrzeb niż mieszkaniowe, w szczególności: garaży, basenów i pomieszczeń przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej,

- do budowy ww. budynków mieszkalnych i domów jednorodzinnych, jak również noclegowni i domów dla bezdomnych, uznawanych za budownictwo społeczne, preferencja podatkowa byłaby jedynie stosowana do rozliczania robót z inwestorem na podstawie zawartej z nim umowy,
- przy remoncie części wspólnej nieruchomości w rozumieniu ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali w budynkach o dwóch mieszkaniach lub wielomieszkaniowych (PKOB 112) oraz remoncie domów dla bezdomnych i noclegowni – preferencja miałaby

zastosowanie, jeżeli remonty te byłyby realizowane i rozliczane na podstawie umów zawartych z właścicielem budynku lub zarządzającym tym budynkiem

Preferencja podatkowa miałaby zastosowanie do części nieruchomości wspólnej związanej z funkcją mieszkaniową (bytową), którą wyznaczaliby przy uwzględnieniu wskaźnika udziału powierzchni użytkowej mieszkalnej zaliczonej do budownictwa społecznego w powierzchni całkowitej obiektu,

- w lokalach mieszkalnych i domach jednorodzinnych zaliczonych do budownictwa społecznego preferencją podatkową objęto również wymianę okien i drzwi wejściowych,
- w odniesieniu do budynków jednorodzinnych stawkę 7% stosowano do remontów, których zakres pokrywać się będzie, co do zasady, z zakresem remontów dotyczących części wspólnej nieruchomości w budynkach wielorodzinnych objętych definicją budownictwa społecznego, i że zakres tych robót zostałby objęty szczegółowym wykazem.

Niezależnie od powyższego ustalono, że poza ww. definicją budownictwa społecznego pozostałe roboty remontowe w ww. obiektach objęte byłyby stawką obniżoną, w oparciu o załącznik K do Szóstej dyrektywy (załącznik IV do dyrektywy 2006/112/WE), tzn. stawka obniżona miałaby zastosowanie w przypadku, gdy wartość materiałów zużytych w ramach tych robót nie byłaby znacząca, tzn. nie przekroczyłaby 50% kwoty należnej. Powyższa preferencja byłaby stosowana do czasu obowiązywania załącznika IV do dyrektywy 2006/112/WE.

Dokument „Założenia dotyczące definicji budownictwa społecznego” stanowił podstawę rozwiązań prawnych określających zakres preferencji podatkowej w podatku od towarów i usług dla budownictwa społecznego po dniu 31 grudnia 2007 r., zaproponowanych w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług.

Poniżej omówiono szczegółowo zmiany wprowadzane w tym zakresie w ustawie o podatku od towarów i usług.

W art. 2 uchyla się pkt 12. Zmianą tą ze słowniczka różnych definicji na potrzeby przepisów ustawy o podatku od towarów i usług usunięte zostały przepisy definiujące budownictwo mieszkaniowe. Definicja ta bowiem staje się bezprzedmiotowa po przyjęciu nowych, proponowanych niniejszą nowelizacją, zasad stosowania stawki 7% w odniesieniu do budownictwa społecznego.

W art. 41 ustawy nadaje się nowe brzmienie ust. 12.

Obecnie obowiązujący przepis ust. 12 stanowi, że stawka 7% będzie stosowana do czynności wymienionych w poz. 161 załącznika nr 3 do ustawy, przy spełnieniu warunków określonych dla budownictwa społecznego na podstawie odrębnych przepisów.

Ww. przepis zakłada zatem stosowanie po dniu 31 grudnia 2007 r. stawki 7% do dostawy, budowy, remontu lub przebudowy budynków mieszkalnych (PKOB 111) i ich części, z wyjątkiem lokali użytkowych, realizowanych w ramach budownictwa społecznego.

Przyjęto zatem, zgodnie z ww. Założeniami, że stawka podatku w wysokości 7%, będzie mieć zastosowanie do:

1) budowy oraz dostawy:

- a) budynków mieszkalnych jednorodzinnych (PKOB 111) – o powierzchni użytkowej do 220 m²,
- b) budynków mieszkalnych o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowych (PKOB 112),
- c) budynków noclegowni, domów dla bezdomnych w rozumieniu ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych (PKOB ex 113),

- 2) dostawy lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej do 120 m² w ww. budynkach mieszkalnych o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowych,
- 3) remontów budynków mieszkalnych jednorodzinnych (PKOB 111) – o powierzchni użytkowej do 220 m² – wyłącznie w zakresie robót wymienionych w załączniku nr 10 do ustawy,
- 4) remontów części wspólnej, w rozumieniu ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (Dz. U. z 2000 r. Nr 80, poz. 903, z późn. zm.), budynków mieszkalnych o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowych (PKOB 112),
- 5) remontów budynków w całości pełniących lub mających pełnić funkcję ww. budynków noclegowni, domów dla bezdomnych,
- 6) remontu polegającego na wymianie okien i drzwi wejściowych w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych (PKOB 111) – o powierzchni użytkowej do 220 m², w budynkach noclegowni i domów dla bezdomnych oraz w ww. lokalach mieszkalnych o powierzchni użytkowej do 120 m².

Powyższy przepis precyzuje jedynie zakres przedmiotowy dostaw oraz świadczenia usług w odniesieniu do których miałyby zastosowanie stawka podatku 7%. Zastosowanie tej stawki w odniesieniu do tak określonego przedmiotu określają warunki i zasady wskazane w kolejnych przepisach noweli.

Art. 41 ust. 12a

Przyjęto, że stawka 7% będzie mieć zastosowanie wyłącznie w przypadku, gdy dostawa, budowa lub remonty będą dotyczyły budynków lub lokali mieszkalnych w budynkach, których charakter mieszkalny oraz możliwość całorocznej eksploatacji będzie potwierdzać pozwolenie na budowę wydane zgodnie z odrębnymi przepisami prawa budowlanego.

Do budownictwa objętego preferencją podatkową nie byłyby zaliczone domki letniskowe, które są co prawda zaliczane do symbolu PKOB 111, ale nie spełniają kryterium obiektów całorocznych.

Art. 41 ust. 12b

Zgodnie z przepisem ust. 12b, stawka 7% miałaby zastosowanie wyłącznie do tych przypadków, gdy budowa lub remont dokonywane są bezpośrednio na zlecenie inwestora lub właściciela, lub administratora w przypadku remontów części wspólnej. Takie uregulowanie zapewnia przejrzystość w stosowaniu stawki preferencyjnej co do zakresu podmiotowego jak i przedmiotowego. Przyjęte zasady bowiem umożliwią stosowanie tej preferencji dokładnie przy budowie lub świadczeniu usług mieszczących się w granicach budownictwa, do którego preferencja jest kierowana.

Art. 41 ust. 12c-12e

Przepis reguluje zasadę, która zapewni przejrzystość w stosowaniu stawki preferencyjnej. Regulacja ta umożliwi uniknięcie wątpliwości co do stosowania stawki 7% w zależności od różnych umów dla powierzchni, która

z istoty swojej nie służy zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych. Stawka ta nie będzie miała zatem zastosowania w odniesieniu do tej części powierzchni użytkowej budynku lub lokalu mieszkalnego, która stanowi powierzchnię garażu, miejsc postojowych oraz powierzchnię pomieszczeń takich jak baseny, sauny, siłownie, solaria.

Art. 41 ust. 12f i 12g

Przepis ten określa precyzyjnie zasady stosowania stawki preferencyjnej, w przypadku gdy powierzchnia lokalu lub domu przekracza powierzchnie uznane za te, w stosunku do których mogą być stosowane preferencje przy ich dostawie lub świadczeniu usług. W takich przypadkach stawka 7% byłaby stosowana w proporcji do tej części podstawy opodatkowania, która

odpowiada udziałowi powierzchni tzw. budownictwa społecznego w powierzchni ogółem.

Dla zobrazowania funkcjonowania dodanego przepisu art. 41 ust. 12f poniżej prezentuje się uproszczony przykład:

Przykład

Sprzedaż mieszkania o powierzchni użytkowej ogółem 160 m², w którym znajduje się pomieszczenie (solarium) o powierzchni 20 m². Łączna podstawa opodatkowania tego mieszkania wynosi 960 000 zł.

1. Obliczenie podstawy opodatkowania solarium, którego powierzchnia nie podlega opodatkowaniu wg stawki 7%, zgodnie z ust. 12c zdanie czwarte:

$$960\ 000\ \text{zł} \times (20:160) = 120\ 000\ \text{zł}$$

2. Obliczenie podstawy opodatkowania, do której ma zastosowanie stawka 7%:

Wychodząc ze wzoru, o którym mowa w ust. 12d, tj.:

$$P_7 = (P_o - P_g) \times \frac{pu_s}{pu_o - pu}$$

$pu_o - pu$

gdzie:

P_o – podstawa opodatkowania lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego ogółem = 960 000 zł,

P_g – podstawa opodatkowania powierzchni, o której mowa w ust. 12c, obliczona zgodnie z ust. 12e = 120 000 zł,

pu_s – powierzchnia użytkowa, o której mowa w ust. 12 pkt 2, = 120 m²,

pu_o – powierzchnia użytkowa lokalu mieszkalnego ogółem = 160 m²,

pu_g – powierzchnia użytkowa, o której mowa w ust. 12c-12e, = 20 m²,

Podstawa opodatkowania, do której ma zastosowanie stawka 7% w tym przykładzie (P_7), wyniesie 720 000 zł

$$P_7 = (960\ 000\ \text{zł} - 120\ 000\ \text{zł}) \times \frac{120}{160-20} = 720\ 000\ \text{zł}$$

Art. 41 ust. 12h

Określono, że do powierzchni użytkowej ogółem będą wliczane powierzchnie garaży, miejsc postojowych oraz powierzchnie basenów, saun, siłowni, solariów.

Art. 41 ust. 12i

W przepisie tym zaproponowano, aby w przypadku usług budowy oraz dostawy ww. budynków mieszkalnych jednorodzinnych, wielorodzinnych oraz budynków noclegowni, domów dla bezdomnych, domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, ośrodków wsparcia i ośrodków interwencji kryzysowej oraz specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, jak również w przypadku remontów budynków jednorodzinnych (w zakresie robót wymienionych w dodawanym do nowelizowanej ustawy załączniku nr 10), remontów części wspólnej budynków wielorodzinnych oraz remontów noclegowni i domów dla bezdomnych, domów pomocy społecznej oraz ww. placówek i ośrodków – warunkiem zastosowania stawki 7% było posiadanie przez podatnika kopii pozwolenia na budowę – w przypadku budowy, lub innego dokumentu wydanego przez właściwy organ – w przypadku usług remontu, z których wynikają wielkości powierzchni użytkowej. Mogą to być wydane przez właściwy organ dokumenty na wniosek w trybie K.p.a. złożony do organu (starosty).

Art. 41 ust. 12j

W przepisie tym doprecyzowano, że w przypadku gdy nie cały budynek będzie pełnił funkcję noclegowni lub domu dla bezdomnych, stawka 7%

będzie mieć zastosowanie w odniesieniu do remontu części tego budynku, która pełni lub ma pełnić funkcję noclegowni lub domu dla bezdomnych.

W projekcie ustawy zaproponowano dodanie art. 146a ustawy, w którym w oparciu o możliwości, jakie daje państwom członkowskim przepis art. 106 dyrektywy 2006/112/WE i poz. 2 załącznika IV do tej dyrektywy oraz decyzji Rady 2006/774/WE, objęto do dnia 31 grudnia 2010 r. stawką 7% pewien zakres remontów budynków mieszkalnych.

Zakłada się, że w okresie do dnia 31 grudnia 2010 r. stawka 7% byłaby stosowana do remontów budynków mieszkalnych jednorodzinnych (PKOB 111), budynków mieszkalnych o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowych (PKOB 112) oraz lokali mieszkalnych w tych budynkach, po spełnieniu następujących warunków:

- 1) podatnik wystawi fakturę, do której dołączony zostanie wykaz materiałów zużytych przy wykonywaniu remontu, wskazujący ich wartość bez kwoty podatku,
- 2) wartość zużytych materiałów przy wykonywaniu ww. usług, liczona po cenie bez podatku nie przekroczy 50% kwoty należnej za wykonaną usługę, pomniejszonej o podatek,
- 3) podatnik będzie posiadać dokumenty potwierdzające nabycie ww. materiałów.

Wspomniane dokumenty będą musiały być przechowywane do czasu upływu okresu przedawnienia zobowiązania podatkowego.

Zastosowanie częściowego ograniczenia w stosowaniu stawki 7% w opisanych przypadkach jest związane z tym, że regulacje te wprowadzane są

w oparciu o załącznik IV do ww. dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej oraz decyzję Rady z dnia 7 listopada 2006 r. upoważniającą niektóre państwa członkowskie do stosowania stawki obniżonej VAT w odniesieniu do niektórych usług pracochłonnych zgodnie z procedurą przewidzianą

w art. 28 ust. 6 dyrektywy 77/388/EWG (Dz.Urz. UE L 314/28 z 15.11.2006), umożliwiającą Polsce stosowanie w tym zakresie preferencji podatkowych.

Stawka 7% stosowana w oparciu o przepis art. 146a nie miałaby zastosowania do usług wymienionych w art. 41 ust. 12-12g ustawy.

W załączniku nr 10 do ustawy ustanowiono wykaz robót zaliczanych do remontu budynków mieszkalnych jednorodzinnych (PKOB 111). W ramach tego załącznika objęto pewien zakres robót w ramach remontu przyłączy, elementów przyłączy budynku lub wykonanie nowych przyłączy, remontu fundamentów, łącznie z izolacjami, remontu elementów konstrukcyjnych budynku lub ich części, remontu elewacji budynku oraz ciągi komunikacyjne zewnętrzne związane z funkcją mieszkalną budynku, objęte pozwoleniem na budowę budynku mieszkalnego.

Opisane powyżej zamiany zawarte zostały w art. 1 pkt 1 lit. b oraz w pkt 9 i 15, pkt 16 lit. b i pkt 17 projektu.

II. Ponadto w projekcie ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług zaproponowano wprowadzenie następujących zmian:

1. Art. 1 pkt 1 lit. a projektu

Zmiany w art. 2 pkt 3 lit. a ustawy o podatku od towarów i usług wynikają z konieczności dostosowania polskiego prawa do art. 7 dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej. Art. 7 ust. 1 ww. dyrektywy stanowi, że uwzględniając konwencje i traktaty zawarte, odpowiednio, z Francją, Zjednoczonym Królestwem i Cyprzem, Księstwem Monako, Wyspami Man i suwerennymi strefami Zjednoczonego Królestwa

– Akrotiri i Dhekelii – nie są uznawane do celów stosowania tej

dyrektywy, jako państwa trzecie. Należy zatem terytoria te traktować jak terytorium Wspólnoty.

Zmiana w art. 2 pkt 3 lit. b ustawy o podatku od towarów i usług wynika z konieczności dostosowania polskiego prawa do art. 6 ust. 1 lit. e ww. dyrektywy 2006/112/WE przez dodanie Wysp Normandzkich, jako terytorium wyłączone z terytorium Wspólnoty Europejskiej.

Dodanie w art. 2 pkt 3 ustawy o podatku od towarów i usług lit. c ma na celu doprecyzowanie statusu Gibraltaru dla celów podatku od towarów i usług. Zgodnie bowiem z art. 28 Aktu akcesyjnego Królestwa Danii, Irlandii, Królestwa Norwegii oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej akty dotyczące harmonizacji przepisów państw członkowskich w kwestii podatków obrotowych nie mają zastosowania do Gibraltaru, chyba że Rada, na wniosek Komisji, jednogłośnie zdecyduje inaczej. Status terytorium Gibraltaru – jako terytorium wyłączonego ze Wspólnoty Europejskiej na potrzeby ww. dyrektywy wynika zatem z prawa pierwotnego Wspólnot Europejskich.

2. Art. 1 pkt 1 lit. c projektu

Zmiana definicji wyrobów akcyzowych zharmonizowanych (art. 2 pkt 27 ustawy o podatku od towarów i usług) wynika z konieczności dostosowania polskiego prawa do art. 2 ust. 3 dyrektywy 2006/112/WE. Zmiana ta polega na transpozycji definicji wyrobów akcyzowych. Zobowiązanie to zostało określone w art. 412 ww. dyrektywy z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2008 r.

3. Art. 1 pkt 1 lit. d projektu

Dodanie w art. 2 ustawy o podatku od towarów i usług pkt 30 zawierającego definicję wartości rynkowej, wynika z konieczności dostosowania polskiego prawa do art. 72 dyrektywy 2006/112/WE z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2008 r. W art. 72 zdefiniowano pojęcie wartości rynkowej na potrzeby dyrektywy w sprawie wspólnego

systemu podatku od wartości dodanej. Zmiana polega na przeniesieniu ww. definicji do krajowego prawa podatkowego.

4. Art. 1 pkt 2 projektu

Zmiana w art. 7 ust. 4 pkt 2 ustawy o podatku od towarów i usług wynika z konieczności doprecyzowania polskiego prawa w związku z dodaniem definicji wartości rynkowej zawartej w art. 72 dyrektywy 2006/112/WE z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2008 r.

5. Art. 1 pkt 3 i 14 projektu

Zmiany w art. 8 ust. 3 i art. 119 ustawy o podatku od towarów i usług

Podstawowym celem proponowanej zmiany jest dostosowanie przepisów dotyczących szczególnych procedur przy świadczeniu usług turystyki do istniejącego orzecznictwa ETS w tym zakresie (wyroki ETS w sprawie: C-163/91, C-291/03, C-200/04). Niniejsza zmiana zakłada stosowanie szczególnych procedur w odniesieniu do usług turystyki bez względu na klasyfikację świadczonych usług.

W zakresie natomiast prowadzenia ewidencji przez podatników świadczących usługi turystyki proponowana zmiana ma charakter doprecyzowujący. Obowiązek prowadzenia ewidencji obejmującej dane potrzebne do prawidłowego sporządzenia deklaracji podatkowej wynika bowiem bezpośrednio z art. 109 ust. 3 ustawy o podatku od towarów i usług.

6. Art. 1 pkt 4 projektu

Zmiany w art. 10 ust. 1 pkt 2 i ust. 9 ustawy o podatku od towarów i usług

Zmiany wynikają z konieczności dostosowania polskiego prawa do art. 399 dyrektywy 2006/112/WE. Zgodnie z art. 399, bez uszczerbku dla innych przepisów szczególnych, równowartość w walutach krajowych kwot wyrażonych w euro przewidzianych w dyrektywie

2006/112/WE jest określana w odniesieniu do państw członkowskich, które przystąpiły do Unii Europejskiej po dniu 1 stycznia 1999 r. i nie przyjęły euro jako jednej waluty – wg kursu euro obowiązującego w dniu ich przystąpienia. W przypadku Polski, w dniu przystąpienia do UE, tj. dnia 1 maja 2004 r., obowiązywał kurs euro z dnia 30 kwietnia 2004 r., który wynosił wg Tabeli A kursów średnich NBP: 1 EUR= 4,8122 PLN.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 400, przy przeliczaniu na waluty krajowe kwot, o których mowa w art. 399, państwa członkowskie mogą zaokrąglić otrzymane kwoty do 10% w górę lub w dół.

Przy zastosowaniu tych reguł wprost kwota zwolnienia wyniosłaby 48 122 zł. Proponuje się zaokrąglić tę kwotę do 50 000 zł, co umożliwiłaby przepis art. 399 dyrektywy 2006/112/WE i co jednocześnie przyczyni się do uproszczenia rozliczeń w tym zakresie.

Przyjęcie kwoty w wysokości 50 000 zł jest korzystne dla podatnika, bowiem wg obecnie obowiązującej regulacji, tj. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 14 grudnia 2006 r. w sprawie kwoty uprawniającej do wyłączenia od podatku od towarów i usług wewnątrzwspólnotowego nabycia towarów, kwota ta wynosi 39 700 zł.

Zobowiązanie do dostosowania polskiego prawa do art. 399 zostało określone w art. 412 ww. dyrektywy z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2008 r.

7. Art. 1 pkt 5 projektu

Zmiany w art. 23 ust. 10 ustawy o podatku od towarów i usług

Zmiany wynikają z konieczności dostosowania polskiego prawa do art. 399 dyrektywy 2006/112/WE. Zgodnie z art. 400, przy przeliczaniu na waluty krajowe kwot, o których mowa w art. 399, z uwzględnieniem kursu obowiązującego w dniu przystąpienia Polski do UE, tj. kursu euro ogłoszonego w dniu 30 kwietnia 2004 r. Tabela A kursów średnich NBP, państwa członkowskie mogą zaokrąglić otrzymane kwoty do 10%

w górę lub w dół. Tak jak w obecnej regulacji dla celów sprzedaży wysyłkowej (art. 23 ustawy o podatku od towarów i usług) przeliczanie kwot będzie dokonywane w zaokrągleniu do 1 000 zł. Zobowiązanie do dostosowania polskiego prawa do art. 399 zostało określone w art. 412 ww. dyrektywy z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2008 r.

8. Art. 1 pkt 6 projektu

Zmiany w art. 24 ust. 2, 3 i 13 ustawy o podatku od towarów i usług

Zmiany w art. 24 ustawy o podatku od towarów i usług wynikają z konieczności dostosowania polskiego prawa do art. 399 dyrektywy 2006/112/WE. Zgodnie z art. 399, bez uszczerbku dla innych przepisów szczególnych, równowartość w walutach krajowych kwot wyrażonych w euro przewidzianych w dyrektywie 2006/112/WE jest określana w odniesieniu do państw członkowskich, które przystąpiły do Unii Europejskiej po dniu 1 stycznia 1999 r. i nie przyjęły euro jako jednej waluty – wg kursu euro obowiązującego w dniu ich przystąpienia. W przypadku Polski, w dniu przystąpienia do UE, tj. dnia 1 maja 2004 r., obowiązywał kurs euro z dnia 30 kwietnia 2004 r., który wynosił wg Tabeli A kursów średnich NBP: 1 EUR= 4,8122 PLN.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 400, przy przeliczaniu na waluty krajowe kwot, o których mowa w art. 399, państwa członkowskie mogą zaokrąglić otrzymane kwoty do 10% w górę lub w dół.

Przy zastosowaniu tych reguł wprost kwota zwolnienia wyniosłaby 168 427 zł. Proponuje się zaokrąglić tę kwotę do 160 000 zł, co umożliwi przepis art. 399 dyrektywy 2006/112/WE i co jednocześnie przyczyni się do uproszczenia rozliczeń w tym zakresie.

Przyjęcie kwoty w wysokości 160 000 zł jest korzystne dla podatnika, bowiem wg obecnie obowiązującej regulacji, tj. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 grudnia 2006 r. w sprawie kwoty uprawniającej do

uznania sprzedaży wysyłkowej na terytorium kraju za dostawę towarów dokonaną poza terytorium kraju, kwota ta wynosi 139 000 zł.

Zobowiązanie do dostosowania polskiego prawa do art. 399 zostało określone w art. 412 ww. dyrektywy z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2008 r.

9. Art. 1 pkt 7 projektu

Zmiany w art. 29 ust. 3, 9 i 10, art. 32 ust. 1 oraz art. 83 ust. 11 ustawy o podatku od towarów i usług wynikają przede wszystkim z konieczności dostosowania polskiego prawa do art. 72 dyrektywy 2006/112/WE (z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2008 r.) i dotyczą dostosowania tych przepisów do definicji wartości rynkowej oraz zawierają zmiany o charakterze doprecyzującym.

W przypadku darowizn produktów spożywczych proponuje się, aby zmiany dotyczyły jedynie tych produktów spożywczych, które są przekazywane organizacjom pożytku publicznego z przeznaczeniem wyłącznie na cele działalności charytatywnej prowadzonej przez te organizacje, pod warunkiem prowadzenia szczegółowej dokumentacji przez dokonującego dostawy towarów potwierdzającej dokonanie dostawy na rzecz tych organizacji. Takie rozwiązanie pozwoliłoby ograniczyć ewentualne nadużycia w darmowym rozdysponowywaniu tych produktów.

10. Art. 1 pkt 8 projektu

Zmiany w art. 32 ustawy o podatku od towarów i usług

Proponowana zmiana w celu zapobieżenia uchylaniu się od opodatkowania lub unikaniu opodatkowania wykorzystuje możliwość przewidzianą w art. 80 dyrektywy 2006/112/WE do określenia podstawy opodatkowania w wysokości innej niż ustalona między powiązаныmi kontrahentami. Przyjęcie rozwiązań przewidzianych w art. 80 ww. dyrektywy nie wymaga wystąpienia o derogację; państwa członkowskie,

które skorzystają z tych rozwiązań są jedynie zobowiązane do złożenia stosownej informacji Komitetowi VAT. Zmiana ta wskazuje na sytuacje, w których określone między dostawcą a nabywcą wynagrodzenie za świadczenie może być określone na podstawie jego wartości rynkowej. Dotyczy to przypadków, gdy między dostawcą a nabywcą istnieją określone powiązania (rodzinne, kapitałowe) i miały one wpływ na określenie tego wynagrodzenia. Dotyczy to przypadków, gdy wynagrodzenie było niższe od wartości rynkowej i odpowiednio dostawca lub nabywca nie mieli pełnego prawa do odliczenia podatku lub świadczenie było zwolnione od podatku. Dotyczy to również przypadków gdy wynagrodzenie za świadczenie jest wyższe od wartości rynkowej, a dostawca nie ma pełnego prawa do odliczenia podatku.

11. Art. 1 pkt 10 i pkt 16 lit. a projektu

Zmiany w art. 43 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o podatku od towarów i usług (dodanie pkt 14) i dodanie pkt 101 w załączniku nr 3 do tej ustawy

Projektowaną zmianą proponuje się wyłączenie z opodatkowania stawką obniżoną 7% sztucznych zębów i protez dentystycznych i objęcie tych towarów zwolnieniem od podatku. Zwolnienie od podatku miałyby jednak (zgodnie z art. 132 ust. 1 lit. e dyrektywy 2006/112/WE) jedynie zastosowanie, w przypadku gdy te towary są dostarczane przez dentystów oraz techników dentystycznych. Zmiana ma charakter dostosowujący, w szczególności w kontekście wyroku Trybunału Sprawiedliwości WE z dnia 14 grudnia 2006 r. w sprawie C-401/05.

12. Art. 1 pkt 11 projektu

Zmiany w art. 83 ust. 1 ustawy o podatku od towarów i usług

Stosownie do postanowień art. 148 lit. c dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej zwolniona jest od podatku od wartości dodanej

dostawa, przebudowa, naprawa, konserwacja, czarterowanie oraz wynajmem statków ratowniczych i udzielających pomocy na morzu.

Projektowane zmiany art. 83 ust. 1 pkt 1-4 mają na celu dostosowanie obowiązujących w Polsce przepisów w zakresie podatku od towarów i usług do ww. przepisów obowiązujących we Wspólnocie.

Projektowane zmiany w art. 83 ust. 1 pkt 7, 8, 9, 16 i 18 mają na celu dostosowanie obowiązujących w Polsce przepisów w zakresie podatku od towarów i usług do przepisów obowiązujących we Wspólnocie i do orzecznictwa ETS C-382/02 w tym zakresie. Zmiana polega na dostosowaniu pojęć podmiotów wykonujących głównie przewozy w transporcie międzynarodowym.

Propozycja zmiany przepisu w art. 83 ust. 1 pkt 12 i 13 ma na celu ujednoczenie nazewnictwa usług leasingu, najmu, dzierżawy i czarteru. Zmiana jest związana z dostosowaniem przepisów ustawy do przepisów dyrektywy oraz orzecznictwa ETS.

Proponowana zmiana art. 83 ust. 1 pkt 17 ma również na celu dostosowanie przepisów do orzecznictwa ETS C-181/04 do 183/04 w tym zakresie. Zmiana ta precyzuje możliwość zastosowania stawki 0% w odniesieniu do usług służących bezpośrednim potrzebom środków transportu morskiego i ich ładunkom, jedynie gdy usługi te świadczone są na rzecz armatora morskiego.

13. Art. 1 pkt 12 projektu

Zmiana w art. 88 ust. 3a pkt 2 ustawy o podatku od towarów i usług

Proponowana zmiana uwzględnia orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (vide: m.in. wyrok w sprawie C-342/87 Genius Holding bv przeciwko Staatssecretaris van Financien), zgodnie z którym z prawa do odliczenia podatku podatnik nie może skorzystać w odniesieniu do podatku, który jest należny wyłącznie z tego względu, że został wykazany w fakturze, ale na mocy przepisów o podatku VAT nie może być zaklasyfikowany (uznany) jako podatek VAT, gdyż nie

odpowiada danej transakcji z uwagi na fakt, iż jest wyższy niż należny lub transakcja nie podlega w ogóle opodatkowaniu podatkiem VAT.

Tym samym dla odbiorcy takiej faktury wykazany w niej podatek nie stanowi podatku VAT do odliczenia, nawet jeżeli zostanie zapłacony.

14. Art. 1 pkt 13 projektu

Zmiany w art. 113 ust. 1 i 14 ustawy o podatku od towarów i usług

Zmiany w art. 113 ustawy wynikają z konieczności dostosowania polskiego prawa do art. 399 dyrektywy 2006/112/WE. Zgodnie z art. 399, bez uszczerbku dla innych przepisów szczególnych, równowość w walutach krajowych kwot wyrażonych w euro przewidzianych w dyrektywie 2006/112/WE jest określana w odniesieniu do państw członkowskich, które przystąpiły do Unii Europejskiej po dniu 1 stycznia 1999 r. i nie przyjęły euro jako jednej waluty – wg kursu euro obowiązującego w dniu ich przystąpienia. W przypadku Polski, w dniu przystąpienia do UE, tj. dnia 1 maja 2004 r., obowiązywał kurs euro z dnia 30 kwietnia 2004 r., który wynosił wg Tabeli A kursów średnich NBP: 1 EUR=4,8122 PLN.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że zgodnie z art. 400, przy przeliczaniu na waluty krajowe kwot, o których mowa w art. 399, państwa członkowskie mogą zaokrąglić otrzymane kwoty do 10% w górę lub w dół.

Przy zastosowaniu tych reguł wprost kwota zwolnienia wyniosłaby 48 122 zł. Proponuje się zaokrąglić tę kwotę do 50 000 zł, co umożliwia przepis art. 399 dyrektywy 2006/112/WE i co jednocześnie przyczyni się do uproszczenia rozliczeń w tym zakresie.

Przyjęcie kwoty w wysokości 50 000 zł jest korzystne dla podatnika, bowiem wg obecnie obowiązującej regulacji, tj. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 21 listopada 2006 r. w sprawie kwoty uprawniającej do zwolnienia od podatku od towarów i usług, kwota ta wynosi 39 700 zł.

Zobowiązanie do dostosowania polskiego prawa do art. 399 zostało określone w art. 412 ww. dyrektywy z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2008 r.

15. Art. 3 projektu przewiduje, że dla możliwości stosowania rozwiązań określonych w art. 10 ust. 1 pkt 2 i art. 24 ust. 2 istotne są limity obowiązujące w 2007 r., a nie limity wprowadzane niniejszą nowelą. Brak tego przepisu oznaczałby niczym nie uzasadnioną możliwość wyłączenia

w 2008 r. z opodatkowania na terytorium kraju podatników, którzy w 2007 r. przekroczyli obowiązujące wówczas limity, a nie przekroczyli limitów proponowanych niniejszą nowelą ustawy.

16. Art. 4 przewiduje stosowanie przepisów art. 32 ustawy o podatku od towarów i usług obowiązujących przed dniem wejścia w życie niniejszej noweli do postępowań prowadzonych przez organy podatkowe lub organy kontroli skarbowej w związku z tym artykułem, które zostały wszczęte i niezakończone decyzją ostateczną do dnia wejścia w życie niniejszej noweli.

- III. W projekcie ustawy w art. 2 zawarto zmiany do ustawy z dnia 29 sierpnia 2005 r. o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym (Dz. U. Nr 177, poz. 1468 oraz z 2007 r. Nr 23, poz. 138). Przedmiotowa ustawa obowiązuje od dnia 1 stycznia 2006 r. Jej głównym zadaniem jest zrekompensowanie indywidualnym inwestorom podwyżki podatku od towarów i usług na materiały budowlane z 7% na 22%, która nastąpiła dnia 1 maja 2004 r., tj. z chwilą przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Ustawa normuje zarówno zasady ubiegania się, jak i dokonywania zwrotu osobom fizycznym części wydatków poniesionych przez te osoby na zakup materiałów budowlanych w związku z:

- 1) budową budynku mieszkalnego,

- 2) nadbudową lub rozbudową budynku na cele mieszkalne lub przebudową (przystosowaniem) budynku niemieszkalnego, jego części lub pomieszczenia niemieszkalnego na cele mieszkalne, w wyniku których powstał lokal mieszkalny spełniający wymagania określone w odrębnych przepisach,
- 3) remontem budynku mieszkalnego lub lokalu mieszkalnego.

Jednocześnie, w obecnym brzmieniu przepisów ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym, prawo do zwrotu przysługuje wyłącznie z tytułu wydatków poniesionych i udokumentowanych fakturami VAT wystawionymi od dnia 1 maja 2004 r. do dnia 31 grudnia 2007 r.

Celem przedkładanych zmian w ustawie o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym jest zniesienie epizodycznego charakteru nowelizowanej ustawy, a co za tym idzie umożliwienie korzystania z systemu zwrotu osobom fizycznym, które zakupu materiałów budowlanych służących realizacji inwestycji mieszkaniowej, polegającej na remoncie lokalu mieszkalnego, budowie, nadbudowie, rozbudowie lub remoncie budynku mieszkalnego, a także na przebudowie (przystosowaniu) budynku niemieszkalnego, jego części lub pomieszczenia niemieszkalnego na cele mieszkalne, dokonają po dniu 31 grudnia 2007 r. Pozwoli to zminimalizować negatywne skutki dla społeczeństwa z tytułu zwiększenia stawki podatku od towarów i usług z 7% na 22%. Przy czym, zasady ubiegania się i otrzymywania kwoty zwrotu byłyby takie same jak w obecnym stanie prawnym, z jednoczesnym wprowadzeniem obowiązku złożenia oświadczenia, że prawo do zwrotu nie przysługuje z tytułu zakupu materiałów związanych z realizacją czynności, o których mowa w art. 41 ust. 12-12g oraz art. 146a ustawy o podatku od towarów i usług. W konsekwencji, system zwrotów byłby utrzymany wyłącznie w odniesieniu do wydatków na zakup materiałów budowlanych poniesionych po dniu 31 grudnia 2007 r., nieobjętych – co do zasady – definicją budownictwa społecznego.

Poniżej omówiono poszczególne zmiany proponowane w art. 2 projektu.

Art. 2 pkt 1 projektu nadaje nowe brzmienie ust. 2 w art. 3 ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym, w taki sposób, że wyrazy: „Zwrot, o którym mowa w ust. 1, dotyczy wydatków poniesionych i udokumentowanych fakturami wystawionymi od dnia 1 maja 2004 r. do dnia 31 grudnia 2007 r.” proponuje się zastąpić wyrazami: „Zwrot, o którym mowa w ust. 1, dotyczy wydatków poniesionych i udokumentowanych fakturami wystawionymi od dnia 1 maja 2004 r.”. Przyjęcie tej regulacji będzie oznaczało, że o częściowy zwrot wydatków – na dotychczasowych zasadach – będą mogły ubiegać się również osoby fizyczne, które zakupu materiałów budowlanych dokonają po dniu

31 grudnia 2007 r. Niewątpliwie jest to zmiana korzystna dla inwestorów.

Art. 2 pkt 2 lit. a projektu jest konsekwencją nadania nowego brzmienia ust. 3 w art. 5 ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym, a co za tym idzie zniesienia epizodycznego charakteru przepisów ustawy. W obecnym kształcie przepis art. 5 ust. 3 ww. ustawy stanowi, że wniosek osoby fizycznej ubiegającej się o częściowy zwrot wydatków może być złożony raz w roku, z tym, że ostatni nie później niż do dnia 30 czerwca 2008 r. W związku z propozycją bezterminowego przedłużenia możliwości ubiegania się o częściowy zwrot wydatków, koniecznym stało się zniesienie daty granicznej składania wniosków przez osoby fizyczne. W konsekwencji, proponuje się, aby ust. 3 w art. 5 ustawy otrzymał następujące brzmienie: „Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się raz w roku.”.

Art. 2 pkt 2 lit. b projektu nadaje nowe brzmienie pkt 8 w ust. 4 w art. 5 ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym. W obowiązującym stanie prawnym przepis ten stanowi, że wniosek o zwrot części wydatków powinien zawierać wskazanie sposobu wypłaty kwoty zwrotu; jeżeli wypłata ma nastąpić za pośrednictwem banku – wskazanie numeru rachunku bankowego osoby fizycznej składającej wniosek, a w przypadku wspólnego

wniosku małżonków numeru rachunku bankowego obojga małżonków lub jednego z nich, na który ma być dokonany zwrot. Zgodnie z opinią Krajowej Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej (zgłoszoną podczas prac nad projektem), odejściu od epizodycznego charakteru ustawy, powinna towarzyszyć zmiana ww. regulacji, gdyż dyskryminuje ona członków spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych. Ogranicza bowiem dokonywanie zwrotów wyłącznie za pośrednictwem banku, mimo, że przepisy o umowie rachunku bankowego stosuje się odpowiednio do rachunków prowadzonych przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe (art. 732 Kodeksu cywilnego). Nowa redakcja uwzględnia natomiast sytuację osób fizycznych będących posiadaczami rachunku w kasie oszczędnościowo-kredytowej. Konsekwencją nadania nowego brzmienia pkt 8 w ust. 4 w art. 5 nowelizowanej ustawy jest zmiana pkt 3 w ust. 5 w art. 6.

Art. 2 pkt 2 lit. c projektu dodaje nowe ust. 6 i 7 w art. 5 ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym. Regulacja zawarta w ust. 6 nakłada na osobę fizyczną obowiązek złożenia oświadczenia, w którym stwierdzi, że wydatki ujęte w składanym wniosku nie dotyczą materiałów budowlanych:

- związanych z realizacją czynności objętych preferencyjną, 7%, stawką podatku VAT,
- uwzględnionych przy wykonaniu tych czynności oraz
- ujętych w wartości tych czynności przez ich wykonawcę.

Z kolei nowo dodawany ust. 7 precyzuje, że obowiązek złożenia oświadczenia, o którym mowa w ustępie wcześniejszym, dotyczy obojga małżonków.

Art. 2 pkt 3 projektu nadaje nowe brzmienie pkt 3 w ust. 5 w art. 6 ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym. Omawiana zmiana jest konsekwencją nadania nowego brzmienia pkt 8 w ust. 4 w art. 5 nowelizowanej ustawy. Jej celem

jest zatem umożliwienie dokonywania zwrotów zarówno za pośrednictwem banku, jak i kasy oszczędnościowo-kredytowej.

Art. 5. Zakłada się, że ustawa wejdzie w życie 1 stycznia 2008 r., co jest podyktowane tym, że z końcem 2007 r. wygasa stawka preferencyjna w budownictwie oraz kończy się funkcjonowanie ustawy z dnia 29 sierpnia 2005 r. o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym. Niektóre przepisy wchodzą w życie wcześniej z uwagi na fakt, że są to delegacje dla Ministra Finansów, które są wykreślone. Jeżeli przepis ten nie wszedłby w życie przed dniem 1 stycznia

2008 r. Minister Finansów zobowiązany byłby do wydania aktów prawnych, które od dnia 1 stycznia 2008 r. byłyby bezprzedmiotowe.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej z chwilą przekazania do uzgodnień z członkami Rady Ministrów. Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem ustawy.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

I. Podmioty, na które oddziałuje projektowana ustawa

1. Zaproponowane w projektowanej ustawie zmiany w zakresie podatku od towarów i usług dotyczące budownictwa społecznego (opodatkowanie stawką 7%) będą oddziaływać na określone kategorie podmiotów działających w sektorze budownictwa mieszkaniowego, a w tym m.in. na wykonawców budowlanych uczestniczących w ostatniej fazie rozliczeń z inwestorem, na inwestorów (w tym osoby fizyczne budujące domy, deweloperów, podmioty budujące na wynajem – towarzystwa budownictwa społecznego, spółdzielnie mieszkaniowe itp.). Regulacje te będą wpływać również na podmioty związane z budową, dostawą i remontem budynków noclegowni

i domów dla bezdomnych. Preferencją podatkową będą objęci również nabywcy lokali mieszkalnych o powierzchni użytkowej do 120 m². Uprawnienie do stosowania stawki 7% przysługiwałoby również (na określonych w ustawie zasadach) w związku z budową i dostawą budynków mieszkalnych jednorodzinnych o powierzchni użytkowej do 220 m². W pewnym zakresie regulacje będą oddziaływać na podmioty dokonujące remontów obiektów budownictwa społecznego. Wśród podmiotów, na które będzie miała wpływ ustawa, są podmioty dokonujące remontów lokali i budynków na zlecenie osób fizycznych, a pośrednio osoby fizyczne zlecające te remonty.

Należy nadmienić, że zakres definicji budownictwa społecznego, do którego od dnia 1 stycznia 2008 r. będzie mieć zastosowanie stawka podatku od towarów i usług w wysokości 7%, będzie w zasadniczej części kontynuacją obecnie obowiązujących regulacji w odniesieniu do budownictwa mieszkaniowego.

Zmiana dotycząca podniesienia limitu zwolnień podmiotowych będzie oddziaływać na podmioty dokonujące czynności opodatkowanych podatkiem od towarów i usług (kwota, do wysokości której będą one

korzystać ze zwolnienia podmiotowego w zakresie tych czynności, wynosiłaby 50 tys. zł).

2. Projektowane zmiany w zakresie ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym mają bezpośredni wpływ na osoby fizyczne, które dokonują zakupu materiałów budowlanych służących realizacji inwestycji mieszkaniowej polegającej m.in. na budowie domu. Przedłużenie możliwości ubiegania się o częściowy zwrot nakładów z tytułu ww. zakupów dokonanych po dniu 31 grudnia 2007 r. pozwoli na zminimalizowanie negatywnych skutków dla inwestorów (osób fizycznych) wynikających z podwyższenia z dniem 1 maja 2004 r. stawki podatku od towarów i usług na materiały budowlane z 7% na 22%.

Dodatkowo, proponowane zmiany umożliwiają dokonywanie bezgotówkowych zwrotów zarówno za pośrednictwem banku, jak i kas oszczędnościowo-kredytowych, co polepsza sytuację osób fizycznych będących posiadaczami rachunku w kasie oszczędnościowo-kredytowej.

II. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy był przedmiotem konsultacji społecznych, tj. został przekazany do stowarzyszeń, związków i organizacji skupiających przedstawicieli wielu branż, w tym zainteresowanych problematyką budownictwa mieszkaniowego. W trakcie ww. konsultacji społecznych do resortu wpłynęły uwagi do projektu ustawy.

Najistotniejsze uwagi w zakresie zmiany ustawy o podatku od towarów i usług dotyczyły przepisów regulujących opodatkowanie budownictwa mieszkaniowego po dniu 31 grudnia 2007 r., w tym zakresu definicji tzw. budownictwa społecznego. Były to następujące uwagi:

- propozycja objęcia stawką 7% usług świadczonych przez podwykonawców na rzecz głównego wykonawcy inwestycji polegających

na budowie budynków zaliczonych do budownictwa społecznego (Stowarzyszenie Księgowych w Polsce),

- propozycja uniezależniania stosowania stawki 7% dla remontów przewidzianych w art. 146a dodawanym do ustawy o podatku od towarów i usług (art. 1 pkt 15 projektu) od warunku dotyczącego nieprzekraczania przez wartość zużytych materiałów przy wykonywaniu remontu 50% kwoty należnej za usługę (Stowarzyszenie Księgowych w Polsce),
- propozycja rozszerzenia zakresu stosowania preferencji podatkowej na remonty lokali prywatnych, które są wynajmowane (Polska Unia Właścicieli Nieruchomości).

Przedmiotowe uwagi nie zostały uwzględnione, gdyż wykraczają poza zakres przyjętych przez Radę Ministrów przy uwzględnieniu ram prawnych wynikających z przepisów Unii Europejskiej (dyrektywy 2006/112/WE i decyzji Rady 2006/138/WE) „Założeń dotyczących definicji budownictwa społecznego”, które stanowiły podstawę zaproponowanych w projekcie ustawy regulacji. Ponadto uwzględnienie niektórych uwag (objęcie stawką 7% usług świadczonych przez podwykonawców) mogłoby spowodować komplikacje w rozliczeniach i kontroli systemu preferencji w podatku od towarów i usług w odniesieniu do budownictwa społecznego.

W zakresie pozostałych przepisów projektu ustawy zgłoszono niewiele uwag, które nie zostały uwzględnione, gdyż były niezasadne. Nie podzielono opinii Krajowego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Spożywców „Społem”, że zmiana definicji wartości rynkowej w odniesieniu do usług jest niezgodna z art. 72 dyrektywy 2006/112/WE.

Ponadto do projektu ustawy zostały zgłoszone uwagi, które wykraczają poza zakres zmian przewidzianych do uregulowania w przedmiotowym projekcie. Założeniem ww. projektu ustawy jest wprowadzenie, poza przepisami dotyczącymi budownictwa społecznego, zmian związanych z koniecznością implementacji niektórych obligatoryjnych przepisów dyrektywy Rady 2006/112/WE, z uwzględnieniem orzecznictwa ETS.

Biorąc pod uwagę powyższe, nie jest możliwe uwzględnienie propozycji uszczegółowienia wyjątków odnoszących się do sytuacji, w której nie przysługuje prawo do odliczenia podatku naliczonego od zakupionych usług noclegowych i gastronomicznych (Polska Izba Turystyki).

Pozostałe uwagi nie zostały uwzględnione, gdyż przepisy w zakresie, których je zgłoszono są zgodne z orzecnictwem ETS oraz już funkcjonują w porządku prawnym i nie budzą wątpliwości interpretacyjnych.

Do zmian w ustawie o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym zgłoszono następujące uwagi:

- 1) Związek Banków Polskich – dot. art. 2 pkt 3 projektu (w zakresie nowo dodawanego ust. 6 w art. 5 nowelizowanej ustawy)

Zdaniem ZBP nowo dodawany ust. 6 w art. 5 nowelizowanej ustawy, spowoduje powstanie nierówności stosowania przepisów wobec różnych grup podatników, gdyż w wyniku tej nowelizacji zwrotu części wydatków nie będą mogły uzyskać osoby fizyczne, które zakupu materiałów budowlanych dokonały w związku z czynnościami określonymi w art. 41 ust. 12-12g oraz art. 146a ustawy o podatku od towarów i usług.

Należy zauważyć, że brak podstaw do tego rodzaju stwierdzenia. Przepisy ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym, zarówno w kształcie obecnie obowiązującym, jak i projektowanym, nie dyskryminują żadnej grupy podatników. Każda osoba fizyczna, która spełnia warunki określone w ustawie ma prawo do ubiegania się o częściowy zwrot wydatków, w szczególności osoba budująca systemem gospodarczym.

Brak jest natomiast uzasadnienia do umożliwienia otrzymania częściowego zwrotu z tytułu zakupu materiałów budowlanych, których cena została uwzględniona w wartości usługi opodatkowanej 7% (preferencyjną) stawką podatku VAT,

2) Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa – dot. art. 2 projektu (w zakresie niezmienianego art. 5 ust. 4 pkt 8 oraz art. 6 ust. 5 pkt 3 nowelizowanej ustawy)

- propozycja nadania nowego brzmienia pkt 8 w ust. 4 w art. 5, który nakłada na osobę fizyczną (składającą wniosek) obowiązek wskazania numeru rachunku bankowego, o ile zwrot ma nastąpić za pośrednictwem banku

Zdaniem Krajowej SKOK powyższa regulacja dyskryminuje posiadaczy rachunków w spółdzielczych kasach.

Stąd zaproponowano, aby ww. pkt 8 otrzymał następujące brzmienie: „8) wskazanie sposobu wypłaty kwoty zwrotu; jeżeli wypłata ma nastąpić na rachunek bankowy, wskazanie numeru rachunku osoby fizycznej składającej wniosek, a w przypadku wspólnego wniosku małżonków – numer rachunku obojga lub jednego z nich, na który ma być dokonany zwrot”.

Uwaga została uwzględniona.

- propozycja nadania nowego brzmienia pkt 3 w ust. 5 w art. 6 nowelizowanej ustawy, zgodnie z którym kwota zwrotu podlega wypłaceniu za pośrednictwem banku

Zdaniem Krajowej SKOK powyższa regulacja również dyskryminuje posiadaczy rachunków w spółdzielczych kasach. Stąd zaproponowano, aby pkt 3 w ust. 5 w art. 6 nowelizowanej ustawy otrzymał następujące brzmienie: „3) za pośrednictwem banku lub spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej”.

Uwaga została uwzględniona.

Projekt ustawy był udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej. Nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem ustawy.

III. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

1. Z dniem 31 grudnia 2007 r. kończy się okres przejściowy na stosowanie stawki podatku od towarów i usług w wysokości 7% w odniesieniu do robót budowlano-montażowych oraz remontów i robót konserwacyjnych związanych z budownictwem mieszkaniowym i infrastrukturą towarzyszącą oraz obiektów budownictwa mieszkaniowego lub ich części, z wyłączeniem lokali użytkowych. Oznacza to, że na powyższe towary i usługi obowiązywać będzie stawka 22%. W celu zminimalizowania negatywnych skutków dla społeczeństwa zwiększenia stawki podatku od towarów i usług planuje się wprowadzenie definicji budownictwa mieszkaniowego, w stosunku do którego nadal będzie obowiązywała stawka 7%. Przyjmując, że budownictwo społeczne obejmie budowę i dostawę mieszkań do 120 m² oraz domów jednorodzinnych do 220 m² oraz remonty tych domów (w przypadku gdy wymagane jest pozwolenie), szacuje się, iż skutki finansowe w podatku od towarów i usług ww. posunięć w budownictwie będą dodatnie i wyniosą ok. 50-80 mln zł. Szacunki te jednak – z uwagi na brak danych statystycznych dotyczących struktury mieszkań wg ich powierzchni, mogą nie być precyzyjne.

Wyliczenia powyższe uwzględniają fakt, że jak wynika z danych Głównego Urzędu Statystycznego oraz z danych uzyskanych z opracowania „Informacje o mieszkalnictwie – wyniki monitoringu za 2003 r.” opracowane przez Zakład Mieszkalnictwa Instytutu Rozwoju Miast można wywnioskować, że w odniesieniu do mieszkań w budownictwie wielorodzinnym odsetek mieszkań oddawanych do użytku, których powierzchnia użytkowa jest większa niż 120 m² jest niewielki, co oznacza, że skutki finansowe z tego tytułu będą również niewielkie – w granicach błędu statystycznego, dlatego nie są one kalkulowane. Na podstawie ww. danych również szacuje się, że mieszkania w budownictwie jednorodzinnych o powierzchni powyżej 220 m² stanowią nie więcej niż ok. 4%. Ponadto uwzględniono, że wprawdzie usługi remontu mieszkań i domów, jeżeli nie będą wymagały pozwolenia na budowę zostaną objęte

stawką 22%, ale z drugiej jednak strony w ustawie wprowadzane są również regulacje, zgodnie z którymi do remontów może być stosowana stawka obniżona, jeżeli wartość zużytych materiałów nie przewyższy 50% wartości usługi. Spowoduje to, że znaczna część usług remontu, do których obecnie ma zastosowanie stawka 7%, nadal objęta będzie tą stawką. Tym samym skutki dla budżetu będą niewielkie.

Wpływ pozostałych zmian w zakresie podatku od towarów i usług zawartych w projektowanej ustawie (niezwiązanych z budownictwem mieszkaniowym) jest trudny do oszacowania. Uwzględniając jednak, że kwoty zwolnień podmiotowych ulegają niewielkiemu podwyższeniu skutki w tym zakresie będą ujemne.

2. Zmiany w zakresie ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym wpłyną na obniżenie dochodów budżetu państwa z podatku VAT w dalszej perspektywie. Kwota zwrotu wynikająca z decyzji wydanych w 2006 r. wyniosła 527,2 mln zł i dotyczyła wydatków poniesionych przez osoby fizyczne na zakup materiałów budowlanych dokonany po dniu 1 maja 2004 r. Wg danych za I kwartał 2007 r. kwota podatku do zwrotu wyniosła 110,1 mln zł, a przewidywany skutek za cały 2007 r. ok. 500 mln zł.

Skutek dla budżetu państwa 2008 r. z tytułu zwrotu części podatku VAT szacuje się w wysokości ok. 400-500 mln zł, przyjmując:

- 1) wielkości realizowanych zwrotów w 2006 r. i I kwartale 2007 r.,
- 2) ograniczenie zwrotu wydatków na zakup materiałów budowlanych, od których podatek VAT wynosić będzie 7%, w związku z wprowadzeniem definicji budownictwa społecznego,
- 3) wyższe zwroty podatku VAT w związku z likwidacją ulgi remontowej w podatku dochodowym od osób fizycznych.

IV. Wpływ regulacji na rynek pracy

1. Wprowadzenie regulacji zaproponowanych w projekcie ustawy w zakresie podatku od towarów i usług, dotyczących opodatkowania budownictwa mieszkaniowego po dniu 31 grudnia 2007 r., polegających na utrzymaniu preferencji w podatku od towarów i usług w znacznej części zasobu mieszkaniowego, w tym nowych inwestycji budownictwa mieszkaniowego, wpłynie na wzrost zatrudnienia w sektorze budowlanym oraz powiązanych branżach.

Pozostałe zmiany w zakresie podatku od towarów i usług zawarte w projektowanej ustawie nie będą miały wpływu na rynek pracy.

2. Efekty pozytywne w tym zakresie wynikające ze zmiany ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym będą występowały pośrednio. Utrzymanie obecnego systemu zwrotu wpłynie pozytywnie na sytuację finansową podmiotów sektora budowlanego, co w powiązaniu z optymistycznymi prognozami dla tej branży gospodarki, przełoży się niewątpliwie pozytywnie na rynek pracy i system wynagrodzeń.

V. Wpływ na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie zaproponowanych w projekcie ustawy przepisów w zakresie podatku od towarów i usług dotyczących budownictwa mieszkaniowego bezpośrednio nie wpłynie na zmianę konkurencyjności wewnętrznej i zewnętrznej gospodarki (analogicznie jak w przypadku wejścia w życie zmian w zakresie ustawy o zmianie ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym). Pozytywny efekt wpływający na konkurencyjność zewnętrzną gospodarki będzie wiązał się z poprawą stanu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych, a więc ograniczenia jednej z barier wpływających na obserwowane w ostatnich latach procesy czasowej lub trwałej emigracji – pozytywna zmiana w tym zakresie będzie oczywiście uzależniona przede

wszystkim od trwałej poprawy sytuacji gospodarczej, w tym poprawy na rynku pracy.

Pozostałe zmiany w zakresie podatku od towarów i usług zaproponowane w projektowanej ustawie będą miały pozytywny wpływ na konkurencyjność gospodarki, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw, gdyż zapewnią stosowanie zasad zgodnych z przepisami dyrektywy analogicznych jak w innych państwach UE.

VI. Wpływ na sytuację i rozwój regionalny

Przepisy określone w projekcie ustawy dotyczące zmiany ustawy o podatku od towarów i usług w zakresie budownictwa mieszkaniowego oraz rozwiązania zaproponowane w części dotyczącej zmiany ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym będą miały korzystny wpływ na sytuację poszczególnych regionów przez poprawę warunków mieszkaniowych, nowe inwestycje, mobilność zawodową, ograniczenie negatywnych trendów demograficznych.

Pozostałe regulacje w zakresie podatku od towarów i usług nie wywierają wpływu na sytuację i rozwój regionów.

VII. Wpływ regulacji na warunki życia społecznego i gospodarczego

1. Zasadniczym celem proponowanych zmian w podatku od towarów i usług dotyczących budownictwa jest poprawa warunków mieszkaniowych, jako jednej z podstawowych potrzeb społecznych. Proinwestycyjny charakter rozwiązań będzie oddziaływał pozytywnie na rozwój budownictwa mieszkaniowego oraz lepszą koniunkturę w branżach powiązanych z mieszkalnictwem, optymalizację rynku mieszkaniowego (ceny mieszkań), lepsze uwarunkowania sytuacji występującej na rynku pracy, efektywność środków budżetowych

kierowanych do sektora mieszkaniowego w ramach istniejących i nowych programów wsparcia.

Pozostałe zmiany w zakresie podatku od towarów i usług nie będą wywierać wpływu na warunki życia społecznego i gospodarczego.

2. Wpływ na warunki życia społecznego i gospodarczego zmian zawartych w projekcie ustawy o zmianie ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym będzie również pozytywny. Zasadniczym celem proponowanych rozwiązań jest pomoc państwa w realizacji inwestycji mieszkaniowych (obniżenie kosztów tych inwestycji), a w konsekwencji stworzenie korzystniejszych warunków umożliwiających zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych.

VIII. Wskazanie źródeł finansowania

1. Skutki finansowe wprowadzenia zmian dotyczących podatku od towarów i usług będą zasadniczo neutralne dla budżetu. Z niewielkich szacowanych wpływów zostaną sfinansowane niewielkie ujemne skutki finansowe związane z podwyższeniem limitu zwolnień podmiotowych.
2. Zmiany zawarte w projekcie ustawy w części dotyczącej ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym zostaną sfinansowane z wyższych dochodów budżetu państwa realizowanych przez podmioty gospodarcze, w tym branży budowlanej, będących wynikiem utrzymującej się dobrej koniunktury w budownictwie i dobrymi prognozami na przyszłość (optymistycznymi ocenami bieżącego i przyszłego portfela zamówień, produkcji budowlano-montażowej oraz sytuacji finansowej przedsiębiorstw tej branży).

IX. Opinia o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej

Projekt ustawy w zakresie zmian do ustawy o podatku od towarów i usług jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Regulacje wprowadzane w zakresie zmian przepisów ustawy o zwrocie osobom fizycznym niektórych wydatków związanych z budownictwem mieszkaniowym nie są regulowane w przepisach Unii Europejskiej.